Gemeenteraden Gelderland-Zuid

Dagelijks Bestuur
Prof. Bellefroidstraat 11
6525 AG Nijmegen
Postbus 1120
6501 BC Nijmegen

Datum:	18 juni 2026
Betreft:	Reactie dagelijks bestuur VRGZ op zienswijzen jaarrekening 2025 en begroting 2027
Bijlage(n):	Beknopt overzicht van zienswijzen
Briefnummer:	VRGZ/DIR/7553/26/MvD/SvP

Contactpersoon
S. van Petten
088 - 457 50 00
bestuurvrgz@vrgz.nl

Geachte leden van de raad,

Op 31 maart 2026 ontving u de concept-jaarrekening 2025 en de ontwerpbegroting voor het jaar 2027 van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ). In de verstuurde aanbiedingsbrief lichtten wij de hoofdlijnen uit de conceptjaarrekening 2025 en de ontwerpbegroting 2027 toe.

Het Dagelijks Bestuur (DB) heeft de gemeenteraden uitgenodigd om een zienswijze in te dienen bij het DB voor 15 juni 2026. Met deze brief ontvangt u, in overeenstemming met de Wet gemeenschappelijke regelingen, de reactie van het DB van de VRGZ op de ingediende zienswijzen.

Allereerst danken wij u voor het in het in ons gestelde vertrouwen. De VRGZ werkt in nauwe verbinding met onze gemeenten in de regio Gelderland-Zuid en vindt het van belang een betrouwbare en transparante partner te zijn en daarbij te werken aan kwalitatief hoogwaardige dienstverlening op het gebied van ambulancezorg, brandweerzorg, risico- en crisisbeheersing. We nemen u daarbij graag mee in de diverse ontwikkelingen en stellen hierbij uw zienswijzen erg op prijs.

Op de ontwerpbegroting 2027 en jaarstukken 2025 hebben alle raden in de regio Gelderland-Zuid gereageerd. Op verschillende onderdelen zijn zienswijzen ingediend. In onderstaande paragrafen leest u de reactie van het DB Veiligheidsregio Gelderland-Zuid op de ingediende zienswijzen en de conclusies die het DB hieraan verbindt.

Jaarrekening 2025 – voorstel bestemming resultaat

In de jaarstukken is voorgesteld:

1. Om het positieve resultaat van het onderdeel RAV ten bedrage van € 340.000 toe te voegen aan de reserve aanvaardbare kosten RAV.
2. Om het negatieve resultaat van het onderdeel crisis- en rampenbestrijding ten bedrage van € 158.000 te onttrekken aan de algemene reserve Crisis- en rampenbestrijding.

Zienswijze raden op bestemmingsvoorstellen
Alle raden stemmen in met de bestemmingsvoorstellen onder 1 en 2. Tegelijkertijd spreken vrijwel alle raden hun zorgen uit over de financiële duurzaamheid van de VRGZ. Deze zorgen richten zich met name op:

- het opvangen van structurele tekorten met incidentele middelen;
- de algemene reserves (met name crisis- en rampen) liggen onder de door het bestuur vastgestelde norm en streefwaarde;
- een ontoereikend weerstandsvermogen;
- toenemende gemeentelijke bijdragen, terwijl gemeenten zelf ook onder druk staan.

Daarbij wordt door de raden gevraagd om te sturen op een duurzaam positief financieel resultaat, waarbij in beeld wordt gebracht hoe de financiële positie van de VRGZ structureel kan worden versterkt, met aandacht voor de financiële positie van gemeenten.

Oordeel en conclusie DB VRGZ
Het DB heeft kennisgenomen van deze zienswijzen en zal de bestemmingsvoorstellen opnemen in de Jaarrekening 2025 en de Begroting 202, zoals deze aan het Algemeen Bestuur zullen worden aangeboden.

Wij herkennen en delen de door de raden gesignaleerde zorgen nadrukkelijk. De financiële positie van de VRGZ staat structureel onder druk. De afgelopen jaren zijn tekorten opgevangen met incidentele middelen en door inzet van reserves. Deze werkwijze is niet langer houdbaar: de rek is uit de organisatie en de mogelijkheden om binnen de bestaande middelen te blijven opereren zijn bereikt.

Tegelijkertijd nemen de maatschappelijke opgaven en veiligheidsrisico’s toe en worden de eisen die aan de veiligheidsregio worden gesteld groter en complexer. Hierdoor komen onze basistaken en paraatheid steeds verder onder druk te staan, terwijl de ruimte om hierin te investeren ontbreekt.

Het DB constateert dat de huidige situatie – met structurele tekorten, reserves onder de vastgestelde norm en een ontoereikend weerstandsvermogen – niet toekomstbestendig is. Structurele versterking van de financiële middelen is noodzakelijk om de begroting duurzaam in balans te brengen, de financiële positie te herstellen en te kunnen blijven voldoen aan de groeiende opgaven op het gebied van regionale en nationale veiligheid. Zolang aanvullende middelen vanuit het Rijk uitblijven, ligt er een gezamenlijke verantwoordelijkheid om te zorgen voor een financieel gezonde en robuuste VRGZ.

Ontwerpbegroting 2027

De raden spreken over het algemeen brede waardering uit voor de inzet van de VRGZ en herkennen de toename van veiligheidsrisico’s en maatschappelijke opgaven. Tegelijkertijd uiten zij duidelijke zorgen over de financiële houdbaarheid, de groei van taken zonder bijpassende middelen en de gevolgen voor de gemeentelijke bijdragen.

Hieronder treft u achtereenvolgens een weergave aan van de zienswijzen van de raden gevolgd door de reactie en conclusies van het DB.

1. Balans tussen opgaven en middelen

Zienswijzen
De raden constateren dat de veiligheidsregio opereert in een context van toenemende maatschappelijke opgaven en veiligheidsrisico's, terwijl de beschikbare middelen niet in gelijke mate meegroeien, wat leidt tot een structurele disbalans. Tegelijkertijd staan de gemeentelijke financiën sterk onder druk, mede door het ravijnjaar 2028 en beperkte groei van rijksmiddelen, waardoor verdere stijging van bijdragen nauwelijks op te vangen is.

Raden benadrukken daarom dat het noodzakelijk is om het financieringsvraagstuk steviger landelijk te agenderen en nieuwe taken vanuit het Rijk alleen te accepteren met passende middelen. Daarnaast vragen zij om heldere bestuurlijke keuzes op basis van scenario's en expliciete risico-uitwerking, zodat het Algemeen Bestuur bewuste afwegingen kan maken tussen noodzakelijke en wenselijke opgaven, inclusief de financiële en maatschappelijke consequenties.

Oordeel en conclusie DB VRGZ
Het DB heeft kennisgenomen van de zienswijzen en herkent de geschetste spanning tussen toenemende opgaven en beschikbare middelen. De VRGZ zal zich via landelijke gremia, maar ook in individuele gespreken met de Rijksoverheid, blijvend inzetten voor structurele financiering van bestaande en nieuwe taken, met als uitgangspunt dat nieuwe of bovenregionale Rijkstaken gepaard moeten gaan met passende structurele middelen.

Tegelijkertijd ziet het DB het als zijn verantwoordelijkheid om, binnen de gegeven kaders, te sturen op een realistische en duurzame uitvoering van de basistaken. Daarbij wordt ingezet op het bieden van heldere keuzemogelijkheden aan het Algemeen Bestuur, onder meer door het uitwerken van scenario's waarin risico's, prioritering en consequenties expliciet inzichtelijk worden gemaakt.

Het DB concludeert dat een gezamenlijke, meerjarige aanpak noodzakelijk is, waarin ambities, taken en middelen nadrukkelijk in balans worden gebracht. Daarbij blijven het borgen van de operationele paraatheid van onze hulpdiensten en veiligheid van onze inwoners leidend.

Toelichting
Inmiddels is gestart met de voorbereiding een nieuw Regionaal Risicoprofiel en op basis daarvan met een nieuw Regionaal Beleidsplan. De VRGZ betrekt gemeenten nadrukkelijk bij de voorbereiding hiervan en zal het Algemeen Bestuur en de gemeenteraden tijdig en zorgvuldig betrekken bij de te maken afwegingen.

2. Ontvlechting bedrijfsvoeringsorganisatie VRGZ en GGD GZ

Zienswijzen
De raden hebben kennisgenomen van het besluit om de gezamenlijke bedrijfsvoeringorganisatie van de VRGZ en de GGD GZ te ontvlechten. Deze ontvlechting brengt in 2026 en mogelijk 2027 incidentele frictiekosten met zich mee, maar draagt op termijn bij aan de kwaliteit en slagkracht van de organisatie.

De raden zien de financiële uitwerking via een begrotingswijziging met belangstelling tegemoet en vragen aandacht voor continuïteit van dienstverlening in de overgangsperiode. Daarbij gaan de

raden ervan uit dat gemeenten tijdig worden betrokken bij begrotingswijzigingen en de bijbehorende consequenties. Aanvullend vraagt de raad van West Betuwe om een uitgewerkte businesscase met inzicht in kosten en risico's.

Oordeel en conclusie DB VRGZ
Het DB heeft kennisgenomen van de zienswijzen. Het Algemeen Bestuur van de VRGZ heeft in april 2026 het besluit tot ontvlechting van de gezamenlijke bedrijfsvoeringorganisatie van VRGZ en GGD GZ genomen, op basis van de beschikbare inhoudelijke en financiële afwegingen. Als bestuur onderschrijven we het belang van transparantie richting gemeenten over de financiële en organisatorische gevolgen van dit besluit. Namens beide besturen is uw gemeenteraad hierover daarom ook geïnformeerd via de raadsinformatiebrief van 20 mei 2026.

De nadere uitwerking van de incidentele frictiekosten wordt opgenomen in de aangekondigde begrotingswijziging 2026, waarin deze kosten voor de ontvlechting in 2026 en 2027 nader worden gespecificeerd en op hoofdlijnen toegelicht. Het DB acht het opstellen van een separate businesscase naast deze begrotingswijziging niet noodzakelijk, aangezien de gevraagde elementen zijn toegelicht in de raadsinformatiebrief van 20 mei jl. en verder integraal onderdeel uitmaken van de reguliere P&C-cyclus. Gemeenten worden conform de geldende procedures tijdig betrokken bij de verdere uitwerking en besluitvorming.

Toelichting
Het door het DB op 18 juni 2026 genomen voorgenomen besluit tot wijziging van de begroting 2026 bevat de nadere uitwerking van de incidentele kosten voor zowel de VRGZ als de GGD GZ in 2026 en 2027. In dit kader hebben beide algemeen besturen ingestemd met gezamenlijke incidentele frictiekosten ter hoogte van maximaal € 2,25 miljoen. Via een separate raadsbrief over de begrotingswijziging 2026 wordt uw gemeenteraad verzocht een zienswijze kenbaar te maken.

3. Maatschappelijke en digitale weerbaarheid

Zienswijzen
De raden onderschrijven het belang van het versterken van zowel de maatschappelijke als de digitale weerbaarheid, mede in het licht van landelijke ontwikkelingen en de aanwijzing van de VRGZ als vitale organisatie. Tegelijkertijd spreken de raden hun zorg uit over de huidige onduidelijkheid rondom de landelijke financiering en de beschikbaarheid van middelen om deze opgaven daadwerkelijk uit te voeren.

De raden vragen om de landelijke ontwikkelingen en financiering op dit onderwerp nauwgezet te volgen en gemeenten actief vroegtijdig te betrekken bij keuzes over prioriteren en aanpak. Dit om te waarborgen dat deze aansluiten bij het meerjarenprogramma Maatschappelijke weerbaarheid, de IV-strategie en het vastgestelde ambitieniveau.

Aanvullend benadrukt de raad van Culemborg dat het budget voor gevraagde extra investeringen maatschappelijke en digitale weerbaarheid taakstellend is; de VRGZ dient de afgesproken resultaten binnen het beschikbare budget te realiseren.

Tot slot benadrukken de raden de raad dat weerbaarheid een gezamenlijke opgave is van Rijk, regio en gemeenten.

Oordeel en conclusie DB VRGZ
Het DB heeft kennisgenomen van de zienswijzen. Wij zeggen u toe om de landelijke ontwikkelingen en de beschikbaarheid van middelen actief te blijven volgen en deze, waar nodig, te agenderen in de relevante overleggen.

Binnen de ingerichte programmastructuur ‘Weerbaarheid en veerkracht’ en de reguliere bestuurlijke besluitvormingscyclus worden gemeenten jaarlijks betrokken bij de vaststelling van het gezamenlijke uitvoeringsprogramma voor het daaropvolgende jaar. Tijdige en frequente informatie-uitwisseling blijft daarbij essentieel, zodat gezamenlijk richting kan worden gegeven aan de verdere ontwikkeling van het programma. De beschikbare capaciteit en financiële middelen zijn leidend voor de prioritering en fasering van activiteiten. Op deze wijze borgen wij dat keuzes jaarlijks transparant, realistisch en in gezamenlijkheid tot stand komen.

Digitale weerbaarheid maakt onderdeel uit van de IV-strategie 2026-2030 (vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 12 maart 2026). Het DB constateert dat door de gemeenteraden geen inhoudelijke zienswijzen zijn ingebracht ten aanzien van de gevraagde uitzettingen. Via de reguliere planning en control cyclus zullen wij het algemeen bestuur en haar gemeenten tijdig informeren over de voortgang van de IV-strategie en eventuele afwijkingen ten opzichte van het vastgestelde beleid.

4. Bescherming van basistaken en paraatheid

Zienswijzen
Meerdere raden benadrukken het belang van het op peil houden van de basistaken en het borgen van de operationele paraatheid. Tegelijkertijd bestaat er zorg dat deze taken richting 2027 onder druk komen te staan door financiële krapte, prijsstijgingen en onvoldoende compensatie. Dit wordt als onwenselijk en risicovol voor de veiligheid van inwoners beschouwd.

De raden verzoeken het bestuur om bij nieuw beleid en ontwikkelingen helder inzicht te geven in bestuurlijke en financiële risico’s, inclusief keuzes (noodzakelijk vs. wenselijk) en de gevolgen van uitstel of het niet nemen van maatregelen.

Tot slot spreken deze raden hun waardering uit voor de inzet van de organisatie om, ondanks de druk, te blijven werken aan een veilige, weerbare en veerkrachtige samenleving.

Oordeel en conclusie DB VRGZ
Het DB heeft kennisgenomen van de zienswijzen en deelt de door de raden geuite zorgen over de druk op de basistaken en de operationele paraatheid. Tegelijkertijd constateert het DB dat financiële ontwikkelingen, waaronder prijsstijgingen en beperkte compensatie, de komende jaren een reëel risico vormen voor de bestendigheid van deze taken. In dit kader spreekt het DB de hoop uit dat gemeenten via het gemeentefonds, sub cluster ‘Crisisbeheersing en brandweer’, in toereikende mate worden gecompenseerd voor deze ontwikkelingen. Hoe deze compensatie voor gemeenten daadwerkelijk zal uitpakken, kan op dit moment evenwel nog niet worden vastgesteld.

Zoals hierboven al aangegeven, ziet het DB het als zijn verantwoordelijkheid om, binnen de gegeven kaders te sturen op een realistische en duurzame uitvoering van de basistaken. Daarbij wordt ingezet op het bieden van heldere keuzemogelijkheden aan het Algemeen Bestuur, onder meer door

het uitwerken van scenario's waarin risico's, prioritering en consequenties expliciet inzichtelijk worden gemaakt.

Het DB spreekt zijn waardering uit voor de betrokkenheid en steun van de raden en gemeenten. Gezamenlijk blijven we ons inzetten om, ondanks de financiële uitdagingen, te werken aan een veilige, weerbare en veerkrachtige regio.

5. Regionaal Beleidsplan

Zienswijzen
De raden vragen om een realistisch en uitvoerbaar Regionaal Beleidsplan waarin ambities in evenwicht zijn met beschikbare middelen en capaciteit. Voor de gemeenten Buren, Heumen, Culemborg en West Betuwe gemeenten is de financiële positie daarbij leidend; zij geven aan dat er weinig tot geen ruimte is voor aanvullende bijdragen. Tegelijkertijd vragen gemeenten om rekening te houden met toenemende en complexere maatschappelijke en geopolitieke opgaven. Zij verzoeken om het uitwerken van scenario's waarin effecten op kosten, kwaliteit en veiligheid transparant worden gemaakt, zodat weloverwogen keuzes kunnen worden gemaakt.

Oordeel en conclusie DB VRGZ
Het DB heeft kennisgenomen van de zienswijzen en onderstreept het belang van een zorgvuldige balans tussen ambities, beschikbare capaciteit en financiële haalbaarheid. Deze uitgangspunten worden nadrukkelijk meegenomen bij de verdere uitwerking van het beleidsplan. Bij het opstellen van het Regionaal Risicoprofiel en het Regionaal Beleidsplan wordt ingezet op het uitwerken van realistische scenario's, waarbij inzicht wordt geboden in de effecten op veiligheid, kwaliteit en de verwachte orde van grootte van kosten. Het DB beoogt hiermee te komen tot een beleidsplan dat zicht en inzicht biedt in de uitdagingen waar de veiligheidsregio voor staat, dat realistisch én uitvoerbaar is binnen de beschikbare financiële kaders en dat recht doet aan de gezamenlijke opgave van de regio en de positie van de gemeenten.

Toelichting
De actualisatie van het Regionaal Risicoprofiel en het Regionaal Beleidsplan is inmiddels gestart. Gemeenten worden via een projectstructuur actief betrokken bij het opstellen van beide plannen. Volgens de Wet veiligheidsregio's wordt het Regionaal Risicoprofiel pas vastgesteld na overleg met de gemeenteraden. Daarbij vraagt het Algemeen Bestuur de raden ook om hun wensen en aandachtspunten mee te geven voor het beleid dat in het Regionaal Beleidsplan wordt opgenomen.

6. Losse zienswijzen

Zienswijzen
- De gemeenteraad van Nijmegen vraagt aandacht voor onderuitputting, uitvoeringscapaciteit en het niet automatisch inzetten van niet-bestede middelen voor het sluitend maken van de jaarrekening 2027.
- De gemeenteraad van Culemborg dient een negatieve zienswijze in, omdat de door haar gevraagde ombuigingen voor een lagere gemeentelijke bijdrage niet verwerkt zijn in de begroting 2027. Daarnaast vraagt de raad om concrete normstelling voor de maximale stijging van bijdragen en nadruk op taakstellende budgettering.

- De gemeenteraden van Culemborg, Tiel, West Betuwe en Zaltbommel verzoeken om in 2026 gezamenlijk een traject te starten voor het ontwikkelen van een toekomstbestendige indexeringssystematiek vanaf 2028.
- De gemeenteraden van Tiel en West-Betuwe vragen om aandacht voor de informatievoorziening aan (nieuwe) raadsleden en pleiten voor een trapsgewijze aanpak bij grote of complexe onderwerpen, met eerst een beeldvormende fase en later besluitvorming. Dit helpt alle raadsleden om onderwerpen zorgvuldig te begrijpen en te wegen.

Oordeel en conclusie DB VRGZ
Het DB heeft kennisgenomen van de zienswijzen.

Het DB en de directie van de VRGZ hebben nadrukkelijk aandacht voor realistisch begroten om te voorkomen dat middelen onbesteed blijven en zijn tegelijkertijd kritisch op onze uitgaven. Via tussentijdse rapportages wordt het Algemeen Bestuur geïnformeerd over de belangrijkste afwijkingen, zodat indien noodzakelijk tijdig bijgestuurd kan worden. Bij incidentele onderbestedingen maakt de VRGZ zorgvuldige afwegingen op basis van bestuurlijk vastgestelde doelstellingen en uitgangspunten. Daarbij willen wij als DB waken voor vertraging in de uitvoering als gevolg van aanvullende bestuurlijke besluitvorming over de besteding.

Het DB neemt kennis van de negatieve zienswijze van Culemborg, maar neemt de voorgestelde ombuigingen niet over. Deze zijn beoordeeld, maar worden niet uitvoerbaar geacht en brengen onaanvaardbare risico's met zich mee voor de kwaliteit en paraatheid van de wettelijke taken.

Het DB ziet op dit moment geen meerwaarde in het starten van een separaat traject voor een nieuwe indexeringssystematiek. Onze prioriteit ligt bij inhoudelijke en operationele opgaven die direct bijdragen aan onze basistaken. De huidige systematiek volstaat, mits de huidige financiële spelregels in volledigheid worden toegepast, waaronder compensatie van materiële prijsstijgingen. Een aanvullend onderzoek achten wij daarom niet noodzakelijk.

Het DB onderschrijft het belang van goede en toegankelijke informatievoorziening aan (nieuwe) raadsleden. Het DB heeft hier aandacht voor en zet in op heldere en tijdige informatievoorziening, zodat raden hun rol goed kunnen vervullen. Het is uiteindelijk aan het Algemeen Bestuur om – waar gewenst – te bepalen of en op welke wijze bij grote of complexe onderwerpen een meer fase gerichte aanpak (beeldvorming en oordeelsvorming voorafgaand aan besluitvorming) wordt gehanteerd richting de gemeenteraden, aanvullend op de geldende wettelijke kaders.

Conclusie zienswijzen
De zienswijzen, het oordeel en de conclusies die het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid hieraan verbindt, leiden niet tot aanpassing van de Jaarrekening 2025 en de begroting 2027.

Ten opzichte van de gepresenteerde ontwerpbegroting en concept jaarrekening zijn enkel aanpassingen doorgevoerd ten aanzien van de risicoparagraaf. De aangepaste jaarrekening 2025 en begroting 2027 zullen worden aangeboden aan het Algemeen Bestuur VRGZ met het voorstel deze op 2 juli 2026 vast te stellen.

Ten slotte
Het dagelijks bestuur spreekt zijn waardering uit voor het door de gemeenteraden gestelde vertrouwen en de zorgvuldige wijze waarop u uw zienswijzen met ons heeft gedeeld. Gelet op de toenemende maatschappelijke en bestuurlijke complexiteit acht het dagelijks bestuur een hechte, transparante en duurzame samenwerking tussen gemeenten en de veiligheidsregio onverminderd noodzakelijk. Wij zien er dan ook naar uit om deze samenwerking met onze gemeenteraden op een constructieve en resultaatgerichte wijze voort te zetten. De VRGZ is bereid en beschikbaar om desgevraagd een inhoudelijke bijdrage te leveren aan informatiebijeenkomsten en beeldvormende sessies voor uw gemeenteraad en zal zich, waar dat passend wordt geacht, ook proactief aanbieden om hieraan invulling te geven.

Hoogachtend,

Het Dagelijks Bestuur,
namens deze,

de voorzitter,

drs. H.M.F. Bruls

de secretaris

M. van Dalen MSc.